

La política anticatalanista i antinacionalista de Bauzà deixa el nou partit d'ultradreta Vox sense espai a les Illes.

Bauzà no té Vox

El PP de les Illes no sembla que corri cap perill de perdre vots per la dreta a favor del nou partit ultra, Vox

Durant tota la convenció del PP celebrada a Valladolid –entre el 31 de gener i el 2 de febrer– va planar l'ombra del nou partit d'ultradreta, Vox. Malgrat que la secretària general del partit, María Dolores de Cospedal, digué que no veia “cap convulsió” entre la militància, és indubtable que, com a mínim, hi ha intranquil·litat. Ho va reconèixer Esperanza Aguirre: “Em sap greu que Ortega Lara estigui en un altre partit el programa del qual en essència és igual que el nostre”. Ho escrivia al seu compte de Twitter el cap de setmana del conclave conservador. Unes paraules que exemplifiquen el trencament anímic i ideològic que pateix una part dels afili-

ats. La més extremada, la que considera Mariano Rajoy un feble, excessivament moderat i en certs aspectes –com en la gestió de la fi del terrorisme– fins i tot un traïdor. La mateixa que a hores d'ara està deprimida perquè veu com un dels seus símbols polítics més preuats, Ortega Larga, un antic segrestat d'ETA, crea un partit per defensar allò que creuen que haurien de ser els segells característics del PP: duresa contra el nacionalisme en general i el basc en particular, oposició frontal a les pretensions catalanes del referèndum, recuperació per part de l'estat de certes competències autonòmiques –educació, sobretot... És el sector que no entén que un home a qui admiren

tant com ara Aleix Vidal-Quadras abandoni el partit per ser candidat de Vox o que gent tan significativa com José María Aznar, Jaime Mayor Oreja i, per descomptat, la mateixa Aguirre no sigui escoltada per Rajoy.

Aquest segment intern podria donar un disgust seriós a la direcció, de conseqüències ara com ara inimaginables, si a les pròximes eleccions europees el partit ultra els lleva prou vots. Per tant, la situació és de risc. Però no a les Illes, on el PP de Bauzà no perdrà sufragis cap a la seva dreta.

Sense Vox. El nou partit tindrà serioses dificultats per organitzar-se a Balears. No vol dir que no ho aconsegueixi, però en el millor dels casos serà de manera molt feble. La direcció provisional de Vox ha establert contacte amb el president del Círculo Balear, Jorge Campos, amb la idea que es posi al capdavant de la formació política radical. El líder del grup anticatalanista ha reconegut “converses”, que s'ho està pensant però “no hi ha res decidit”. No és estrany que tingui dubtes.

Les possibilitats electorals d'una oferta d'aquesta mena són entre molt escasses i nul·les, a l'arxipèlag. No hi té espai possible, perquè l'ocupa el PP.

“Els nostres veuen amb simpatia el partit d'Ortega Lara, però això no significa que pugui funcionar aquí, no ho veig possible”. La reflexió la compartia amb aquest setmanari la setmana passada un càrrec del PP de Palma. Aquest sector, liderat per José María Rodríguez, no creu que hi hagi perill potencial per aquest cantó. Ni tampoc per part d'UPyD. La seva preocupació és el PI (Proposta per les Illes), el partit regionalista liderat per Jaume Font. En cap cas no temen l'ultradreta, perquè “ja no existeix políticament” i perquè en les actuals circumstàncies polítiques balears “no pot ressorgir” amb mínimes garanties electorals, conclou.

És ver que a les Illes fa molt de temps que no hi ha una oferta electoral d'aquest àmbit. Les darreres dues dècades s'ha anat aixoplugant sota la bandera exclusiva de l'anticatalanisme, que a hores d'ara està protagonitzat tant pel PP de José Ramón Bauzà com per UPyD –si bé aquest projecte té marges ideològics més amplis–, de manera que no hi ha esclatxa per a una tercera força.

L'última vegada que una formació de dreta radical es presentà a les eleccions autonòmiques de Balears va ser l'any 1995. Falange Española de las JONS (Juntas de Ofensiva Nacional Sindicalista) hi va concórrer per la circumscripció de Mallorca, amb el resultat de 436 sufragis, un 0,1%. Des d'aleshores ni aquest grup ni cap altre semblant –Solidaridad Nacional, Círculos José Antonio, etc.– ha tingut prou ànim per tornar a presentar-se. El 2015 farà, doncs, vint anys que no es dona una oferta ultra a les eleccions autonòmiques a les Illes.

La manca de suport electoral patit entre 1983 i 1995 va fer que tot l'univers ultra de Balears s'anés convertint progressivament en el moviment anticatalanista que finalment quallà en la formació de l'organització Círculo Balear, el 1999. El seu segell és atacar el català i el procés de normalització lingüística disfressant-ho de “llibertat d'elecció”, de “llibertat davant l'ofegament catalanista”, de “resistència enfront de la dictadura catalanista” i d'altres excessos per l'estil. La disfressa és tan completa que fins i tot nega ser d'ultradreta.

Vox ha ofert al líder de l'organització anticatalanista Círculo Balear, Jorge Campos, encapçalat el partit a les Illes.

L'anticatalanisme social no va tenir paral·lel polític fins els comicis de 2003. Aparegué una formació anomenada ASI (Agrupación Social Independiente) creada per un antic policia nacional, Joaquín Rabasco, que es presentà, molt gràficament, com “el partit dels forasters” que pretenia “alliberar” els ciutadans castellanoparlants de “l'opressió del catalanisme”. Va obtenir un resultat relativament apreciable a la circumscripció de Mallorca –5.723 vots, un 1,7%–, ara bé, bona part del seu flux de sufragis li venia d'antics votants socialistes de la zona de l'Arenal de Lluçmajor. No va aconseguir els vots de la dreta extremada. Que se n'anaren cap al PP.

Així i tot, el líder conservador, Jaume Matas, es va preocupar per l'existència d'aquest segment polític i electoral. Tot d'una que es convertí en president del govern –després de les eleccions de 2003– assumí l'anticatalanisme per evitar una potencial i futura fuga de suports per aquest flanc. En el seu discurs d'investidura, per exemple, va parlar una estona en castellà per adreçar-se “als que no han nascut aquí”, cosa insòlita i que cap altre president ha fet mai; començà a fer declaracions cada cop més dures contra la normalització del català –“hem de guanyar espais per a la llibertat”, “existeix un ofegament catalanista”– i concretà a finals d'aquella legislatura el decret de trilingüisme que començava a fer minvar la presència del català com a llengua vehicular a l'ensenyament. En el cim dels

excessos, arribà a declarar que hi havia “una voluntat d'Anschluss” cap a les Illes per part del nacionalisme català, en referència a l'absorció d'Àustria per l'Alemanya nazi.

El discurs radical de Matas no sorgia per casualitat. Sinó com a resultat d'una estratègia pensada i decidida: evitar pèrdues de vot cap a l'anticatalanisme polític. La cúpula conservadora creia que aquest era l'únic risc potencial seriós per al futur. Al llarg d'aquella legislatura (2003–2007) ASI va entrar en crisi per culpa de la personalitat de seu líder –que tingué, a més, problemes judicials– i cap altre partit de la mateixa corda no va competir amb el PP el 2007. Quan José Ramón Bauzà assumí la presidència del partit conservador (2009) i, sobretot, quan assolí el Govern amb majoria absoluta parlamentària (2011), posà en marxa altre pic la vella estratègia de Matas contra el català i el nacionalisme, que és la que a hores d'ara duu a terme, molt ampliada i amb molta més intensitat. Però l'essència és la mateixa. Evitar que li surti competència per la seva dreta en forma d'anticatalanisme polític.

Per això Vox ho té molt difícil, a Balears. El fet que hagi contactat amb Campos indica que entén que l'anticatalanisme i l'antinacionalisme és l'únic vector que podria imantar vots per a una opció d'ultradreta. L'anàlisi pareix encertada. El problema, però, el té en el fet que el PP de Bauzà ja ocupa aquest espai.

Miquel Payeras